

NAFARROAKO PARLAMENTUKO

ALDIZKARI OFIZIALA

IX. legegintzaldia

Iruña, 2018ko abenduaren 26a

161. ZK.

A U R K I B I D E A

A SAILA:

Foru lege proiektuak:

—Foru Legea, Nafarroako Memoria Historikoaren Tokiei buruzkoa. Osoko Bilkurak onetsia (2. or.).

C SAILA:

Bestelako proposamenak:

—Lege proposamena, Hauteskunde Araubide Orokorrari buruzko Lege Organikoa eta Alderdi Politikoen Finantzaketari buruzko Lege Organikoa hein batean aldatzen dituenak. Osoko Bilkurak onetsia (12. or.).

F SAILA:

Galderak:

—Galdera, IAT egin behar duten ibilgailuek pairatzen dituzten ilarei buruzkoa. Foru Diputazioaren erantzuna (14. or.).

A saila:
FORU LEGE PROIEKTUAK

Foru Legea, Nafarroako Memoria Historikoaren Tokiei buruzkoa.

OSOKO BILKURAK ONETSIA

Nafarroako Parlamentuak, 2018ko abenduaren 20an egindako Osoko Bilkuran, Nafarroako Memoria Historikoaren Tokiei buruzko Foru Legea onetsi zuen.

Legebiltzarreko Erregelamenduko 146. artikuluan ezarritakoa betez, argitara dadin agintzen da.

Iruñean, 2018ko abenduaren 21ean

Lehendakaria: Ainhoa Aznárez Igarza

Nafarroako Memoria Historikoaren Tokiei buruzko Foru Legea

HITZAURREA

Gaur egungo gizarteetan memoria ezinbesteko tresna bilakatu da egiazko bizikidetzaz justu eta baketsua eraikitzeko bidean aurrera egiteko. Iragan hurbilean demokraziaren kontrako erregimenen indarkeriaren traumak astindu dituen gizarteetan, ahanzturaz eta memoria ezaz jokatzeari guztiz bidegabea da biktimekin. Memoria eta gertatutakoaren oroimena dira bide bakarrak traumaz jabetzeko, biktimekin minarekin eta egoera bidegabeekin enpatia sentitzeko, biktimekin egia, justizia eta erreparaziorako eskubidea gauzatuko duten politika publikoak garatzeko; horrenbestez, bide horretatik lortuko da egiazko bizikidetzaz, begirada etorkizuneari paratzen duena eta halakorik berriz ez gertatzeko bermeak ezartzeko lanari helduko diona. Izan ere, memoria mota asko daude, dudarik gabe, baina justua izan behar bada, kritikoa izan behar du ezinbestez, eta iragana konpromisotik aztertu: konpromisoa giza eskubideekin, pertsonaren duintasunarekin, demokraziarekin, berdintasunarekin, justizia sozialarekin eta askatasunarekin.

Memoria indarkeria eta trauma gogoratzen harago doa; iraganarekin lotutako zerbait baino gehiago da. Memoria, lehenengo eta behin, etorkizunari dagokio, eta, gizarte demokratikoetan, estuki eta fermuki loturik dago bakean eta giza

eskubideetan oinarritutako kulturaren sustapenarekin. Memoria ezinbesteko tresna da hainbat balio gizarte osoan sustatu eta hedatzeko, askatasuna, begirunea, tolerantzia, negoziazioa eta akordioa, hain zuzen ere, bai eta horiek hurrengo belaunaldiei transmititzeko ere.

Gertatutakoaren memoria transmititzen da artxiboetan gordetako agirien bidez, gertaera haieko protagonista eta lekuko izan zirenen ahotik, eta familien baitan gorde eta helarazten den errelatoan; irudiak, soinu grabaketak eta ikus-entzunezkoak ere transmisio bideak dira. Finean, memoria gureganaino iritsi diren arrasto bidez transmititzen da. Baina tokiak ere memoriaren transmisiorako bideak dira, gure gizartearen bakean eta askatasunez garatzea baldintzatu eta eragotzi zuten gertaera latz eta tragiko haien tokiak alegia: hilobi komunak, non milaka lagun ehortzi baitzizuten, bortxaz desagerrarazi eta hil ondoren; bidegabekei espexeratu eta errepresaliatutako milaka lagunentzako kartzela eta errepresio tokiak; edo herri-lanak, beren borondatearen kontra lan egitera behartutako presoek eraiki zituztenak, legez eratu eta herritarrek libreaki aukeratu zuten Errepublikaren alde egiteagatik zigorra jaso ondoren.

Nafarroako Memoria Historikoaren Tokiak dira, izuarekin eta indarkeriarekin lotutako tokiak, zeinetan giza eskubideen era guztietako urraketak egin baitzizuten botere zilegiaren kontra altxatu, eta indarkeriaz baliatu zirenek beren ideiak, ideologia eta proiektu politikoa defendatu eta inposatzeko.

Eta Nafarroako Memoria Historikoaren Tokiak dira, halaber, demokrazian bizitako hamarkada hauetan familiek, memoriaren aldeko elkarteek eta zenbait toki entitatek eta erakundek eraikitako oroigarriak. Indarkeria bidegabe eta ez-zilegiaren ondorioak pairatu zituzten milaka pertsona haien oroimenez sortutako guneak dira. Memoriaren legatu hori gordetzeko, biktimei ohore egiteko, haien familiei erreparazioa emateko, eta etorkizu-

neko belaunaldiak bakearen, bizikidetzaren eta errespetuaren balioak transmititzeko asmoz egindako tokiak dira.

Foru lege honen helburua memoriaren toki horiek babestea da, haien seinalez tapena eta zainketa arautzea, eta haien ezagutzera ematea, terrorearen toki izandakoak oroimenerako eta bakearen eta bizikidetzaren balioak transmititzeko gune bilaka daitezten.

I. TITULUA

Xedapen orokorrak

1. artikulua. Xedea.

Foru lege honen xedea da Nafarroako memoria historikoaren tokiak deklaratu, babestu, zaindu eta haien berri zabaltzea, memoriaren transmisiorako gune izan daitezten eta bakean eta bizikidetzan oinarritutako kultura sustatzeko lagundu dezaten, balio hauekin bat:

a) Giza eskubideen eta biktimen eskubide hauen errespetua: egia, justizia eta erreparazioa izatekoa eta berriz ez gertatzeko bermeak ezartzekoa.

b) Memoria ezinbesteko tresna dela gizarte etikoagoak, justuagoak eta demokratikoagoak eraikitzeko, gure iragan traumatikoari modu kritikoa begiratzen diotenak eta biktimen erreparazioaren alde lan egiten dutenak.

c) Begirunea, tolerantzia, negoziazioa, akordioa eta elkartasuna sustatzea, egiazko bizikidetzara justu eta baketsua eraikitzeko modua den aldetik.

2. artikulua. Nafarroako memoria historikoaren tokiak.

1. Memoria historikoaren tokia gune fisiko bat da, Nafarroan dagoena eta halakotzat deklaratu eta inskribatuta, eta Foru Komunitatearen intereskoa, memoriaren ondare historikoa den aldetik, bertan garrantzi bereziko gertaerak izan zirelako, 1936ko kolpe militarren eta ondoko errepresio frankistaren ondorioz herritarren kontra erabilitako errepresioarekin eta bortxakeriarekin lotutakoak. Hartara, halakotzat deklaratzeko ahalko dira honakoak:

a) 1936ko kolpe militarren ondotik eta haren ondorioz desagerrarazitakoak eta fusilatutakoak ehortzi zituzten hobiak edo ehorzketa-lekuak, kolektiboak nahiz banakoak.

b) Indarkeria eta errepresio frankista jasan zutenak atxilotzeko eta hiltzeko tokiak.

c) Frankismoan preso egon zirenen bortxazko lanak baliatuz eraikitako herri-lanak.

2. Era berean, Nafarroako memoria historikoaren tokia da halakotzat deklaratu eta inskribatutako edozein toki, gertaera haiekin lotura zuzen eta historikorik izan gabe ere, biktimen familiek, memoriaren aldeko elkarteek, erakundeek eta administrazio publikoek gerora sortutakoa errepresio haren biktimentzako oroimen, aitortza eta erreparazio gisa.

3. Nafarroako memoria historikoaren tokiak, alderdi fisikoaz gain, biktimentzako omenaldi eta erreparazio guneak dira, eta foru lege honek ematen dien babes berezia izanen dutenez, kasu bakoitzean beharrezkotzat diren neurriak aplikatuko zaizkie, kontuan hartuz haien kokalekua, bertan gertatutakoaren garrantzia, egoera, hirigintza aldeko egokitasuna eta haien eragin ekonomiko eta soziala, eta beti zainduko da haien izaera, memoriaren eta erreparazioaren aldekoa.

3. artikulua. Printzipio orokorrak.

Nafarroako Foru Komunitateak, bere eskumenen esparruan, honako printzipio hauen arabera jardunen du memoria historikoaren tokiei dagokienez:

a) Babesaren izaera orokorra. Botere publikoaren eta herritarren betebehara da foru lege honetan ezarritako neurriak hartzea Nafarroako memoria historikoaren tokiak babesteko.

b) Erakundeen arteko lankidetzara. Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioak lankidetzan jardunen du Estatuko Administrazio Orokorrarekin eta toki entitateekin Nafarroako memoria historikoaren tokiak deklaratu, babestu, zaindu eta haien berri zabaltzeko.

c) Ondasunen titularrekiko elkarlana. Nafarroako Administrazio Publikoak elkarlanean arituko dira, foru lege honetan ezarritakoaren esparruan, Nafarroako memoria historikoaren tokien parte diren ondasunen titularrekin, partikularrak nahiz erakundeak izan, horiek deklaratu, babestu, zaindu eta haien berri zabaltzeko.

d) Sustapena. Nafarroako Aurrekontu Orokorretan jasoko da Nafarroako memoria historikoaren tokiak babestu eta zaintzea, baita haien zabal-kundea ere, ekitaldi bakoitzeko aurrekontuetako aukeren arabera.

e) Irisgarritasuna. Foru lege honetan eta irisgarritasun unibertsalerako baldintzei buruzko araudian ezarritako baldintzekin, Nafarroako memoria historikoaren tokiak irisgarriak izanen dira pertsona guztientzat, eta aukera berdintasuna eta

diskriminazio eza bermatuko dira, ezagutu eta errespetatu daitezzen laguntzeko.

f) Zabalkundea. Nafarroako Administrazio Publikoek Nafarroako memoria historikoaren tokiak sustatuko dituzte eta haien zabalkunde-lana eginen dute. Haiei buruzko ikasketak, bestalde, Nafarroako hezkuntza-sistemaren barnean egon diren dira.

g) Berdintasuna. Nafarroako Administrazio Publikoek aintzat hartuko dute gizon eta emakumeen arteko genero berdintasuna, eta genero ikuspegia erantsiko dute, Nafarroako memoria historikoaren tokiei buruzko lanean.

4. artikulua. Memoria historikoa terminoaren esparru kronologikoa.

1. Foru lege honen ondorioetarako, memoria historikoak hartzen duen aldi kronologikoa 1936ko uztailako kolpe militarretik 1978ko abenduaren 29ko Konstituzioak indarra hartu artekoa da.

2. Data horiek ez dira kontuan hartuko foru lege honen 2. artikuluko 2. apartatuan aipatzen diren memoriaren aldeko guneen kasuan.

5. artikulua. Eskumenak.

1. Foru Komunitateko Administrazioak honako eskumen hauek ditu Nafarroako memoria historikoaren tokiei dagokienez:

a) Haien zainketa eta babesa bermatzea, izaera orokorrarekin.

b) Haien aldeko kautelazko neurriak hartzea edo, beharrezkoa bada, nahitaezko desjabetzea.

c) Haien sustapena eta zabalkundea.

d) Zehapen ahalmena erabiltzea, foru lege honetan ezarritako baldintzetan.

e) Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroa kudeatzea.

f) Foru lege honek berariaz esleitzen dizkion gainerako eskumenak.

2. Foru Komunitateko Administrazioaren eskumen horiek memoria historikoaren eskumena duen departamentuaren bidez beteko dira, Nafarroako Gobernuari kide anitzeko organo gisa dagozkionak eta gainerako departamentuekin koordinatzea ukatu gabe.

3. Era berean, Memoria Historikoaren arloko Koordinazio Batzorde Teknikoak aholku lanak beteko ditu departamentu eskudunarentzat. Batzorde hori azaroaren 26ko 33/2013 Foru Legearen bidez sortu zen.

II. TITULUA

Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroa

6. artikulua. Eraketa, izaera eta edukia.

1. Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroa eratzen da, foru lege honetan definitutako ezaugarriak izateagatik halakotzat deklaratu diren gune, higiezin edo aurkintzen publizitate eta kontrola egiteko tresna izan dadin.

2. Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroak eduki hau izanen du:

a) Memoriaren toki inskribatu bakoitzak bere folio edo fitxa izanen du erregistroan.

b) Bertan jaso beharko dira prozedurari hasiera emateko ebazpena eta Nafarroako memoria historikoaren toki bakoitzaren deklarazioa eta inskripzio ordena ematen duena. Horrekin batera, erregistroko edukia aldatzen duten ebazpenak ere agertu beharko dira.

c) Toki bakoitzari dagokionez, hura identifikatzen duten ezaugarriak eta haren gainean ezarritzen diren behin-behineko, kautelazko eta behin betiko neurriak deskribatuko dira.

d) Memoriaren toki gisa identifikatutako ondasunei eragiten dieten eskualdaketak eta esku-haritzeak inskribatuko dira.

e) Ondasun inskribatuetan eragina duten administrazio egintza guztiak jasoko dira.

3. Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroa publikoa da eta kontsulta, telematikoa nahiz bertatik bertarako, doakoa izanen da.

4. Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroa antolatu, kudeatu eta haren zabalkundea egitea memoria historikoaren arloan eskumena duen departamentuari dagokio, ukatu gabe beste departamentu batzuek ondare historiko eta kulturalaren arloan dituzten eskumenak.

7. artikulua. Deklarazioa eta inskripzioa egiteko prozedura.

Nafarroako memoria historikoaren toki baten deklarazioa eta inskripzioa prozedura honi jarraituz eginen dira:

a) Prozedurari hasiera emanen zaio ofizioz, organo eskudunaren ebazpen bidez edo edozein pertsona fisiko nahiz juridikoren eskaera arrazoi-tuaren ondorioz. Azken kasu horretan, hasiera emateko ebazpena hiru hilabeteko epean eman eta jakinarazi beharko da; hala ez bada, eskaera ezetsi dela ulertu behar da.

Hasiera emateko ebazpenak hauek jasoko ditu gutxienez:

- Tokiaren identifikazioa.
- Deklarazioa justifikatzen duten balio material, historiko edo sinbolikoen identifikazioa.
- Deklarazioaren eta inskripzioaren xede den ondasunaren zatien deskribapena eta zehaztapena.
- Tokiaren mugaketa kartografikoa, koordinatu geografikoak barne.
- Ondasunaren jabeen eta ukituta gerta daitezkeen pertsona fisiko eta juridikoen identifikazioa.
- Zainketa, seinaleztapen eta zabalkunderako aplikatzen ahal diren neurri partikularrak eta ekin-tzak zehaztea.
- Ondasuna babestu eta zaintzeko beharrezkoak izan daitezkeen kautelazko neurriak zehaztea.

b) Deklarazio eta inskripziorako prozedurari hasiera ematen dion ebazpenak berekin ekarriko du ondasunaren kautelazko idatzoharra egitea Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroan, eta berehalako eta zuzeneko ondorioa izanen da foru lege honek ezarritako babes araubidea behin-behinekoz aplikatzea inskribatutako tokietarako. Kautelaz, udalak ez du emanen lurzati-tiketik, eraikuntzarik edo eraispenik egiteko lizentziarik, eta etenda geldituko dira ordurako emanda daudenak. Era berean, kautelaz etenen da babestu nahi den ondasunaren balioak arriskuan jartzen dituen esku-hartze oro. Kautelazko etena amaituko da prozedura ebatzi eta, kasu denean, hartu beharreko neurriak hartzen direnean. Hala ere, memoria historikoaren arloko eskumena duen departamentuak, prozeduraren tramitazioan zehar, jarduketa horiek erabaki ahalko ditu, ikusten badu ez dela arriskuan jartzen inskribatu nahi den ondasunaren balioa.

c) Hasiera emateko ebazpen hori Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu beharko da.

d) Deklarazio eta inskripziorako prozeduran nahitaezkoak izanen dira entzunaldia emateko tramitea eta jendaurrean jartzekoa.

– Jakinarazpenetik aurrera gutxienez hilabeteko epean entzunaldia emanen zaie berariaz bai zuzenean ukitutako partikularrei bai memoria historikoaren tokia kokatuta dagoen toki entitateari ere.

– Iragarkia jendaurrean jarriko da Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta gutxienez hilabeteko epean.

– Bi tramiteek, jakinarazpenak zein iragarkiak, honako informazio hau jaso beharko dute: Deklarazioaren xedea, horren justifikazioa eta tokia identifikatzeko balioko duten datuak, bai eta izapidetzen eta erakusgai egonen den administrazio unitatea ere.

e) Entzunaldia emateko tramitea eta jendaurrean jartzekoa amaituta, espedientea Memoria Historikoaren arloko Koordinazio Batzorde Teknikora igorriko da (azaroaren 26ko 33/2013 Foru Legearen bidez sortutakoa), hiru hilabeteko epean gehienez ere nahitaezko txosten loteslea eman dezan, deklarazioa eta erregistroko inskripzioa egiteko.

f) Deklarazioa eta erregistroko inskripzioa egiteko prozeduraren ebazpena Nafarroako Gobernuak hartu beharreko erabakiaren bidez emanen da, memoria historikoaren arloan eskumena duen departamentuko titularrak proposamena egin ondoren.

g) Erabaki hori jakinaraziko zaie ukitutako interesdunei, eta Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratuko da; ondoren, Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroan inskribatuko da.

h) Deklarazioa eta inskripzioak bidezkoak ez badira, prozedurari hasiera eman dion organoak hura amaitzea eta prebentziozko idatzoharra ezabatzea ebatziko du.

i) Prozedurari hasiera ematen zaionetik hamabi hilabete iragaten badira ebazpena eman eta jakinarazi gabe, prozedura iraungi egingen da. Prozedura iraungi dela behin deklaratu ondoren, ezin izanen da ondasun horren gaineko prozedura berri bati hasiera eman hurrengo hiru urteetan, non ez den ondasunaren titularrak eskatuta egiten.

8. artikulua. Inskripzioaren aldaketa eta eze-reztea.

1. Memoriaren arloko eskumena duen departamentuak proposatzen ahalko du Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroan inskribatutako tokien inskripzioa aldatzea, bai eta eze-reztea ere, inskripzioa eragin zuten inguruabarrak aldatu edo desagertzen badira, kasuan kasukoa.

2. Tokien inskripzioa aldatu eta eze-rezteko prozedura horien deklarazio eta inskripziorako aurreko artikuluan ezarritako bera izanen da.

9. artikulua. Inskripzioaren eta prebentziozko idatzoharraren ondorioak.

1. Nafarroako memoria historikoaren tokiaren deklarazioak eta Erregistroan haren inskripzioa edo prebentziozko idatzoharra egiteak aitortzea

berezia ematea eta foru lege honetan ezarritako babes araubidea aplikatzea ekarriko du.

2. Lursailak eta higiezinak Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroan memoriaren toki gisa inskribatzeak berekin dakar, ondorio guztietarako, onura publikoa edo interes soziala deklaratzeari, nahitaezko desjabetzerako eta bide-zortasuna baliatzeko ere.

III. TITULUA

Memoria historikoaren tokien babes eta zainketa

10. artikulua. Babeserako araubide orokorra.

1. Nafarroako memoria historikoaren toki gisa inskribatutako lursail edo higiezinaren titularrek betebeharrak izanen dituzte kasu guztietan:

a) Nafarroako Foru Komunitateari erraztea ondasun horiek zaindu, babestu eta mantentzeko jarduketak, memoria historikoaren tokiak diren aldetik, haien balioak zainduta daudela bermatzeko aldera.

b) Ondasunak erabiltzea haien izaerari dagozkion balioekin bateragarria izateko moduan.

c) Nafarroako Foru Komunitateari erraztea ondasunak suntsitu edo honda daitezkeen eragozteko helburua duten jarduketak.

2. Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioak bermatuko du memoria historikoaren tokien zainketa eta babeserako foru lege honetan ezarritakoarekin bat.

3. Memoria historikoaren arloan eskumena duen departamentuari dagokio aholku ematea zainketarako betebeharrak betetzeko behar diren lan eta jarduketak buruz, baita dagozkion gastuak ordaintzea ere.

4. Memoria historikoaren arloan eskuduna den departamentuak Nafarroako memoria historikoaren tokiak kontserbatzen, mantentzen eta zaharberritzen lagunduko du, horretarako ezarritako aurrekontu-partiden bidez. Laguntza hori erregulazuz ezarriko da.

11. artikulua. Betebeharrak eta eskubideak.

1. Nafarroako memoria historikoaren toki gisa inskribatutako lursail edo higiezinaren jabeek, haien gaineko eskubideen titularrek edo edukitzeaile besterik ez direnek betebeharrak izanen dituzte:

a) Memoria historikoaren arloan eskumena duen departamentuari jakinaraztea edozein titulurik, arrazoi edo inguruabar dela-eta inskribatutako ondasunari dagokienez egiten dituzten eskualda-

ketak edo jarduketak, bai eta horiek jasandako kalteak edo bestelako ukipenak ere.

b) Tokien seinaleztapena egiten uztea, foru lege honen 15. artikuluan ezarritakoarekin bat.

c) Jendeak bisitatzen uztea, gutxienez lau egun hilabetez, aurrez ezarritako egun eta orduetan. Memoria historikoaren arloan eskumena duen departamentuak betebeharrak betetzeko salbuesten ahalko du, osorik edo hein batean, justifikatutako arrazoiak daudenean. Horrez gain, departamentuak ikuskapenak egin ditzan utzi beharko du, eta administrazio publiko eskudunek tokiaren egoeraz eta erabileraz eskatzen duten informazioa eman.

d) Foru lege honek edo antolamendu juridikoak berariaz ezartzen dizkien gainerako betebeharrak guztiak.

2. Norbaitek giza gorpuzkinak aurkitzen baditu Nafarroako hilobi-mapan mugatutako eremuetan edo are hortik kanpo ere, berehala jakinarazi beharko dio hori Nafarroako Gobernuan memoria historikoaren arloan eskumena duen departamentuari.

3. Nafarroako memoria historikoaren toki gisa inskribatutako lursail edo higiezinaren gaineko eskubideen titularrek edo edukitzeaile besterik ez direnek eskubide hauek izanen dituzte:

a) Eskumena duen departamentutik haien kontserbaziorako, babeserako edo aldaketarako laguntza teknikoak jasotzea.

b) Diru-laguntzak edo bestelako sustapen neurriak eskatzea, haren kontserbaziorako.

12. artikulua. Betebeharrak ez betetzea.

1. Foru lege honen 10. artikuluan Erregistroan inskribatutako ondasunari dagokienez ezarritako betebeharrak ez betetzeak ahalmena ematen dio Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioari zuzenean egiteko beharrezkoak diren esku-hartzeak, eta horren berri emanen dio berehala ondasunaren titularrari, memoriaren ondasun hori zaindu eta babesteko beharrezkoa bada.

2. Foru lege honen 10.1 eta 11.1 artikuluetan ezarritako betebeharrak ez betetzeak ekar dezake Foru Komunitateko Administrazioak nahitaez desjabetzea Nafarroako memoria historikoaren toki gisa inskribatutako lursailak edo higiezinak, onura publikoaren edo interes sozialaren kariaz.

3. Foru lege honen 10. eta 11. artikuluetan ezarritako betebeharrak betetzen ez badira, departamentu eskudunak hertsapen isunak ezar-

tzen ahalko ditu foru lege honetan xedatutakoarekin bat.

13. artikulua. Babes eta zainketa araubidea.

1. Foru Komunitateko Administrazioak edozein lan edo esku-hartze eteten ahalko du, eta beharrezkoak diren kautelazko neurriak ezarri, ondusun baten osotasuna babesteko, ondoren Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroan inskribatzeko komeni direnak. Babesteko kautelazko neurrien iraupena ez da hiru hilabetetik gorakoa izanen, eta horien barnean eman behar ko zaio hasiera dagokion deklarazio prozedurari, hala behar den kasuan.

2. Toki entitateek Foru Komunitateko Administrazioari jakinarazi behar ko dizkiote memoriaren toki bati eragiten dioten eraispen, obra edo esku-hartzerako lizentzien eskaerak, jasotzen dituztenak, tramitatzen hasi aurretik.

3. Erregistroan inskribatzea eragin zuten balioak babesteko, beharrezkoa izanen da memoria historikoaren arloan eskumena duen departamentuak baimena ematea Nafarroako memoria historikoaren toki batean edozein aldaketa egiteko, haren zainketan eragin dezakeenean; horretarako, tramite hauek bete behar ko dira:

a) Baimen eskaerari zainketarako proiektu bat erantsi behar ko zaio, honakoak barne: tokiari buruzko azterketa historiko bat, egungo egoeraren diagnostikoa, jarduketarako proposamen bat eta jarduketa betetzeko aurrekontu ekonomiko bat; teknikari eskudunek izenpetu behar ko du proiektua.

b) Prozedura ebaztean baloratuko da obraren edo esku-hartzearen proiektua eta inskribatutako ondasunaren balioen zainketan duen eragina, eta adieraziko da lanek bete behar dituzten baldintza bereziak, baldin badaude, bai eta ondasuna babestu eta zaintzeko beharrezkotzat jotzen diren gomendio teknikoak eta zuzentzaileak. Espediente administratiboan Memoria Historikoaren arloko Koordinazio Batzorde Teknikoaren txostena sartu behar ko da. Departamentuak hiru hilabeteko epea izanen du, baimen eskaerari buruz ebazteko, hura aurkezten den egunetik aurrera kontatuta. Epe hori berriazko ebazpena jakinarazi gabe iraganik, interesdunak ulertu behar ko du baimen eskaera ezetsi egin dela.

Edonola ere, adieraziko da zein jarduketa edo obratan ez da inolako prozedurarik jarraitu behar, babestu behar den ondasunaren balioan eragiten ez duelako.

c) Ulertuko da baimena irauungi dela urtebete iragaten bada eskaeraren xede ziren jarduketak hasi gabe.

4. Memoria historikoaren arloko eskumena duen departamentuak galarazten ahalko du Erregistroan inskribatutako memoria historikoaren toki batean eraispena edo edozein motatako lan edo esku-hartzea, aurreko apartatuan aipatzen den baimenik ez badu.

5. Aurreko apartatuetan arautzen den guztia aplikatuko da Erregistroan prebentziozko idatzoharrarekin jasota dauden memoria historikoaren tokietako jarduketetan.

14. artikulua. Lurraldearen antolamenduko, hirigintzako eta ingurumeneko tresnei dagokien babesa.

1. Lurralde eta hirigintzaren plangintzako tresnetan, memoria historikoaren tokiei edo Erregistroan prebentziozko idatzoharrarekin jasota daudenei eragiten badiete, ondasun horien babeserako eskatzen den babes bereziko araubidearekin bat datozen antolamendu determinazioak ezarriko dira.

2. Aurreko apartatuan aurreikusitako ondorioetarako, plangintzarako espediente horiek memoria historikoaren arloan eskumena duen departamentuaren nahitaezko adostasuna izan behar ko dute.

3. Aurreko apartatuan aipatzen den txostena sei hilabeteko epean emanen da eskatzen denetik hasita. Epe horretan eman ezean, aldekoa dela ulertuko da.

4. Indarreko legeriaren arabera ingurumeneko prebentzio eta kontrolerako tresnen menpe dauden jarduketan kasuan, behar diren babes eta kautelazko neurriak hartuko dira Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroan inskribatuta edo prebentziozko idatzoharrarekin jasota dauden ondasunak zaintzeko.

IV. TITULUA

Nafarroako memoria historikoaren tokien eta haien balioen zabalkundea eta hedapena

15. artikulua. Nafarroako memoria historikoaren tokien seinaleztapena.

1. Arlo honetan eskumena duen departamentuak seinaleztapena eta gertatutakoa interpretatzeko bitartekoak ezarriko ditu Nafarroako memoria historikoaren toki bakoitzean, eta ezarriko du zein diren zabalkunderako egoki diren materialak, baldintzak eta bideak, irisgarritasun unibertsalaren arloko indarreko araudian ezarritakoarekin bat.

2. Departamentuak ezarriko du memoria historikoaren tokien identitate grafikoa, seinaleztapen eta hedapen ofiziala egiteko, identitate korporatiboaren arloko eta Foru Komunitateko toponimoen erabilera ofizialaren arloko araudi indardunarekin bat.

16. artikulua. Nafarroako memoria historikoaren tokien mapa.

1. Memoria historikoaren arloko eskumena duen departamentuak mapa digital bat egin eta eguneratuta izanen du, herritar ororentzat sarbidea izanen duena; bertan adierazita egonen da Nafarroako memoria historikoaren tokien kokaleku geografikoa eta han gertatutakoaren berri emanen da.

2. Departamentuak, posible denean toki entitateekin eta memoriaren aldeko elkarteekin elkarlanean, memoria historikoaren ibilbideen diseinua sustatuko du, gertaera hauek ezagutzera emateko eta etorkizuneko belaunaldiei bakearen, bizikidetzaren eta giza eskubideen errespetuaren balioak transmititzen laguntzeko.

17. artikulua. Zabalkunderako jarduerak.

1. Memoria historikoaren arloko eskumena duen departamentuak behar diren neurriak hartuko ditu memoria historikoaren tokien hedapena eta zabalkundea egiteko, bai eta ordezkatzan dituzten balioena ere.

2. Bestelako ekimenak ukatu gabe, departamentu horrek honakoak sustatuko ditu:

a) Unibertsitateekiko eta ikerketa zientifikorako zentroekiko elkarlana Nafarroako memoria historikoaren tokien inguruan gertatutakoa aztertu eta ikertzeko.

b) Memoria duten eskolen programa bat, Nafarroako memoria historikoaren tokiak eta han bizitako gertaerak curriculumaren jardueretan txertatzea sustatzeko; helburua izanen da bake kultura sustatzea hezkuntza maila guztietan, bai eta errespetuan, elkartasunean eta demokrazia areagotzean oinarritutako balioak ere.

c) Elkarlanean aritzea memoriaren aldeko elkarteekin eta Nafarroako toki entitateekin, Nafarroako memoria historikoaren tokien balioa nabarmenduko duten eta Erregistroan inskribatzea eragin zuten gertaerak oroituko dituzten jarduerak gauzatzeko.

3. Foru Komunitateko Administrazioak lagunduko du memoria historikoa eskurabidean jartzen informazio eta komunikazio teknologien bidez, eta haiek erabiliz zabalduko du Nafarroako memoria historikoaren tokiei buruz beharrezkoa den infor-

mazio guztia. Horrek bere baitan hartzen ditu bisita birtualak, memoriaren ondare historiko gisa garrantzi berezia duten tokietan.

V. TITULUA Zehapen araubidea

18. artikulua. Araubide juridikoa.

1. Foru lege honetan ezarritako betebeharrak urratzen dituzten egiteak eta ez-egiteak titulu honetan xedatutakoaren arabera zehatuko dira, egon daitezkeen bestelako erantzukizunak ezertan ere baztertu gabe.

2. Memoria historikoaren tokien arloko zehapenak jartzeko ahalmena Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioari dagokio.

3. Zehapen prozedura hastea Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioaren barruan memoria historikoaren arloko eskumena duen departamentuari atxikitako organo eskudunari dagokio.

4. Foru lege honetan eta legea garatzeko erregelamenduetan aurreikusten ez den orotan, zehatzeko ahalmena arloaren gaineko Estatuko araudi oinarritzkoan eta Foru Komunitatekoan xedatutakoaren arabera izanen da.

19. artikulua. Erantzuleak.

Foru lege honetan araututako arau-hausteen erantzuleak horien egileak dira, pertsona fisikoak edo juridikoak izan.

20. artikulua. Arau-haustek.

1. Memoria historikoaren tokien arloko arau-hauste administratiboak dira foru lege honetan ezarritako egiteak eta ez-egiteak, baita zabarkeria hutsezkoak badira ere, eta oso astunak, astunak eta arinak izan daitezke.

2. Arau-hauste oso astunak hauek izanen dira:

a) Indusketak egitea 13. artikuluan ezarritako baimena izan gabe.

b) Segurua denean lursail batean giza gorpuzkiak daudela, desagertutako biktimenak, lursail horretan eraikitzea edo lurra mugitzea 13. artikuluan aipatzen den baimena izan gabe.

c) Nafarroako hobi-mapan sartutako lurretan biktimen hilobiak suntsitzea.

d) Zainketarako betebeharra ez betetzea, 10. artikuluan aurreikusitakoarekin bat, horren ondorioa denean Nafarroako memoria historikoaren toki gisa inskribatutako ondasunak galdu, suntsitu edo kalte konponezinak eragitea.

3. Arau-hauste astunak hauek izanen dira:

a) 11.2 artikuluan aipaturiko aurkikuntza jakinazteko betebeharra ez betetzea, justifikatutako arrazoirik gabe.

b) Nafarroako memoria historikoaren toki bat zaindu eta mantentze lanak egiteko betebeharrak ez betetzea, arau-hauste oso astuna ez denean.

c) Administrazioa bere zaintza edo ikuskapen eginkizunak betetzen ari dela, ikuskapen lanari trabak jartzea.

d) Nafarroako memoria historikoaren toki batean edozein obra edo esku-hartze egitea horretarako baimenik gabe, non eta ez den arau-hauste oso astuna.

4. Arau-hauste arinak hauek izanen dira:

a) Nafarroako memoria historikoaren tokietan bisita publikoa egiten uzteko betebeharra ez betetzea.

b) Nafarroako memoria historikoaren tokietako espazioei edo altzariei kalteak egitea, arau-hauste astuna edo oso astuna ez denean.

c) Nafarroako memoria historikoaren toki batean edozein obra edo esku-hartze egitea horretarako 13. artikuluan aipatzen den baimena izan gabe, arau-hauste astuna edo oso astuna ez denean.

5. Erregistroan inskribatzen diren Nafarroako memoria historikoaren tokiei dagokienez artikulua honetan tipifikatzen diren arau-hausteak prebentziozko idatzoharra duten ondasunei ere dagokiela ulertuko da, 7.b) artikuluan aurreikusitakoarekin bat.

21. artikulua. Zehapenen mailaketa.

1. Honako hauek dira arau-hausleen erantzukizuna larriagotzeko inguruabarrak:

a) Intentzionalitate edo errepikatze maila.

b) Administrazio eskudunari laguntzeko uko egitea, legez kontrako obra edo esku-hartzeak edo gaizki egindakoak eteteko agindu administrazioak betetzeko orduan.

c) Jarduketa ustez legeztatzen duten egitatezko kasuak aldatzea, edo jarduketaren legezkotasuna frogatzen duten agiriak faltsutzea.

d) Berrerorketa. Berrerorketa egonen da, aurretik arau-hauste bat egin eta zehapena jarrita, hura jakinarazi eta hurrengo urtean mota bereko beste arau-hauste bat egiten baldin bada. Kasu horretan beharrezkoa izanen da zehapen ebazpena irmoa izatea.

2. Honako hauek dira arau-hausleen erantzukizuna arintzeko inguruabarrak:

a) Arau-hauste ekarri duen jokabideak kalte larririk eragiteko asmorik ez izatea.

b) Obrak geldiaraztea edo jardueran nahiz lurzoruaren erabileran gelditzea, norberaren borondatez, memoria historikoaren tokien arloko legez-kotasuna betetzeaz arduratzen den agintari edo funtzionario publikoak ohartarazpena egin ondoren.

c) Jarduketa arau-hausleak eragindako kaltea konpontzea edo berez arintzea.

22. artikulua. Erantzukizunetik salbuestea.

Memoria historikoaren tokien arloko arau-hauste baten erantzuleak, zehatzeko eta legezko egoera berrezartzeko jarduketak hasi aurretik, egindako kalteak konpontzen baditu eta kaltetutako errealitate fisikoa lehengorutzen badu, arau-hauste arinengatik legokiokkeen erantzukizunetik salbuetsiko da. Arau-hauste astuna edo oso astuna denean, salbuetsita geldi liteke, gainerako inguruabarren arabera.

23. artikulua. Zehapenak.

1. Foru lege honetan tipifikatutako arau-hausteei diruzko zehapenak eta zehapen ez-diruzkoak ezartzen ahalko zaizkie.

2. Diruzko zehapenak isunak izanen dira, honako zenbateko hauek izanen dituztenak, arau-haustearen astuntasunaren arabera, eta proportzionaltasunaren printzipioa errespetatuz:

a) Arau-hauste oso astunak: 10.001etik 150.000 eurora bitarteko isuna.

b) Arau-hauste astunak: 2.001etik 10.000 eurora bitarteko isuna.

c) Arau-hauste arinak: 200dik 2.000 eurora bitarteko isuna.

3. Zehapen ez-diruzkoak zehapen osagarriak izanen dira, eta honako hauek izanen dira: memoria historikoaren arloko diru-laguntza edo laguntza publikoak eskuratzeko eskubidea galtzea, gehiezin ere bi, hiru edo bost urtez, arau-hauste arin, astun eta oso astunen kasuan, hurrenez hurren; eta memoria historikoaren arloan jasotako diru-laguntza edo laguntza publikoa osorik edo partzialki itzultzea. Zehapen osagarri horiek ezarri eta mailakatzeko, bidezkoak direnean antolamendu juridikoaren arabera eta bermeak zorrotz betez, egitateen larritasuna eta haien ondorioak hartuko dira kontuan, proportzionaltasunaren printzipioarekin bat.

24. artikulua. Prozedura.

1. Memoria historikoaren tokien arloko arau-hausteak salatzeko akzioa publikoa izanen da.

2. Foru lege honetan aurreikusitakoaren arabera arau-haustea izan daitezkeen jarduketan berri duten agintariak behartuta daude halakoak jakinaraztera memoria historikoaren arloan eskuduna den departamentuari.

3. Prozedurari ofizioz emanen dio hasiera organo eskudunak, dela bere ekimenez, dela goiko agintarien agindu baten ondorioz, beste organo batzuen arazoibidezko eskaeraren ondorioz edo herritarren salaketa baten ondorioz.

4. Titulu honetan ezarritako zehapenak ezartzeko, administrazio publikoen araubide juridikoaren eta zehapen-prozedura administratiboaren arloko araudian ezarritako prozedura-xedapenei jarraituko zaie.

25. artikulua. Zehatzeko eskumena.

Honako hauek izanen dira eskudunak foru lege honetan tipifikatzen diren arau-hausteengatik zehapen-espeditenteak irekitzeko eta ebazteko:

a) Arau-hauste oso astunak badira, memoria historikoaren arloan eskuduna den departamentuaren titularra.

b) Arau-hauste astunak eta arinak badira, memoria historikoaren arloan eskuduna den zuzendaritza nagusiaren titularra.

Lehen xedapen gehigarria. 1936ko kolpe militarren ondorioz eraildako eta errepresioaren biktima izandako Nafarroako herritarrei errekonozimendua eta ordain morala emateko azaroaren 26ko 33/2013 Foru Legearen aldaketa.

1936ko kolpe militarren ondorioz eraildako eta errepresioaren biktima izandako Nafarroako herritarrei errekonozimendua eta ordain morala emateko azaroaren 26ko 33/2013 Foru Legeak aldaketa hauek izanen ditu:

Bat. c) eta d) letrak gehitzen zaizkio 5. artikuluen 1. apartatuari. Testu hau izanen dute:

“c) Memoria historikoaren tokiekin zerikusia duten gai guztiei buruz indarreko legeriarekin bat eskatzen zaizkion nahitaezko txostenak egitea.

d) Batzordeko buruak planteatzen dizkien gai buruzko txostenak egitea”.

Bj. Beste testu bat izanen du 9. artikuluen 2. apartatuak. Hona testua:

“2. Halako tokizat deklaratzeko ahalko dira altxamendu militarrean, Gerra Zibilean eta diktadura frankistaren garaian izandako gertakari bereziki nabarmenei lotutakoak; esate baterako, hobi edo lurperatze-leku kolektiboak, atxilotze-lekuak, esklaboek egindako obra publikoak edo garai hartako gertakarietan nabarmendu ziren guneak. Deklarazioa egitea Nafarroako Gobernuari dago, foru lege honen 5. artikuluan araututako batzordeak proposamen loteslea eginda”.

Bigarren xedapen gehigarria. Aurrekontuko diru erabilgarria.

Nafarroako memoria historikoaren toki bat deklaratzeko ekimenak berekin dakarrenean gastu publikoa, memoria gisa deklaratu eta inskribatzea formalizatu gorabehera, edota beharrezkoa den ondasuna kontserbatzeko, mantentzeko edo babesteko lanak egitea, horietan egin beharreko obren edo jarduketan finantzaketa ekitaldi bakoitzeko aurrekontuan horretarako diru erabilgarria egoteak baldintzatuko du.

Hirugarren xedapen gehigarria. Organoak koordinatzea.

Memoria historikoaren arloan eskuduna den departamentuak kulturaren arloan eskuduna denari helaraziko dizkio Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroan egiten diren inskripzioak.

Azken xedapenetako lehenbizikoa. Erregelamendu bidez garatzea.

Nafarroako Gobernuari ahalmena ematen zaio foru lege hau aplikatu eta garatzeak eskatzen dituen erregelamenduzko xedapen guztiak eman ditzan.

Azken xedapenetako bigarrena. Indarra hartzea.

Foru lege honek Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta biharamunean hartuko du indarra.

C saila:
BESTELAKO PROPOSAMENAK

Lege proposamena, Hauteskunde Araubide Orokorrari buruzko Lege Organikoa eta Alderdi Politikoaren Finantzaketari buruzko Lege Organikoa hein batean aldatzen dituenak.

OSOKO BILKURAK ONETSIA

Nafarroako Parlamentuak, 2018ko abenduaren 20an egindako Osoko Bilkuran, Hauteskunde Araubide Orokorrari buruzko Lege Organikoa eta Alderdi Politikoaren Finantzaketari buruzko Lege Organikoa hein batean aldatzen dituen Lege proposamena onetsi zuen Kongresuko Mahaira bidaltzeko, Konstituzioko 87.2 artikulua xedatutakoa-rekin bat.

Agintzen da aipatu lege proposamena Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitaratu dadin.

Iruñean, 2018ko abenduaren 21ean

Lehendakaria: Ainhoa Aznárez Igarza

Lege proposamena, Hauteskunde Araubide Orokorrari buruzko Lege Organikoa eta Alderdi Politikoaren Finantzaketari buruzko Lege Organikoa hein batean aldatzen dituenak

Hauteskundearen Araubide Orokorrari buruzko ekainaren 19ko 5/1985 Lege Organikoaren 193. artikulua 2. apartatuak hauteskunde-gastuaren muga arautzen du, halako moduan non muga hori izanen baita "alderdi, federazio, koalizio edo elkarre bakoitzak bere zerrendak aurkezten dituen barrutietako zuzenbideko populazioei dagokien biztanle-muga bider 0,11 euro egitekin ateratzen dena".

Jarraian, 2. apartatu horretan arautzen da probintzia-osagarria, barruti bakar batean aurkezten diren formazio politiko txikiak balia ezin dezaketena.

Muga horren aplikaziotik ateratzen diren zenbatekoak ez dira inondik ere aski hauteskunde-kanpaina bat egiteko –Kontuen Auzitegiak berak 2015eko Tokik Hauteskundearen Kontabilitatearen

Fiskalizazio-txostenean adierazi duen lege–; halatan, zenbateko horiek, batzuetan, txikiagoak izan ohi dira kasuan kasuko toki korporazioan ordezkariak lortuz gero formazio politikoek hauteskunde-gastuengatik lor litzaketan diru-laguntzak baino.

Horri gehitu behar zaizkio gehiegizko hauteskunde-gastuak izan ditzakeen ondorioak; izan ere, arau-hauste zehagarri gisa tipifikaturik ageri da Alderdi Politikoaren Finantzaketari buruzko uztailaren 4ko 8/2007 Lege Organikoan. Horren egungo testuan, % 10 baino gehiagoko gaitzirik gutxienez ere 50.000 euroko zehapena ekar dezake.

Egungo araubideak dakarren egoera zuzentzeko, beharrezkoa izanzen litzateke bermatzea hauteskunde-gastuaren mugak ahalbidetu egiten duela gutxienezko hauteskunde-kanpaina bat egitea edo, gutxienez ere, hauteskundeetako gutun-azalak eta propaganda zuzenean bidali ahal izatea, eta lotura duela jasoko diren hauteskunde-dirulaguntzen zenbatekoarekin.

Bestalde, Alderdi Politikoaren Finantzaketari buruzko uztailaren 4ko 8/2007 Lege Organikoaren 17. artikulua bigarren, hirugarren eta laugarren –b letran– apartatuetan arau-hauste oso larri, larri eta arin gisa tipifikatzen dira, hurrenez hurren, alderdi politikoek Hauteskundearen Araubide Orokorrari buruzko ekainaren 19ko 5/1985 Lege Organikoan ezarritako dauden hauteskunde-gastuaren mugak gaitzirik, gaitzirik egiteko ehunekoaren arabera. 17. bis artikulua, berriz, arau-hauste horiei dagozkien zehapenak ezartzen ditu, halako moduan non kasu guztietan gutxienezko zehapena bat ezartzen baita, 50.000, 25.000 edo 5.000 eurokoa, gaitzirik arau-hauste oso larria, larria edo arina izatearen arabera, nahiz eta hauteskunde-gastuaren muga gaitzirik buruz hasiera batez ezartzen den zehapena izan hauteskunde-

gastuaren mugaren gaindikinare halako bitik halako bostera bitartekoa.

Kontuen Auzitegiak izapidetutako zehapen-prozedurekin azkenaldi honetan izandako esperientziak agerian uzten du ezen, herri bakar batean lehiatzen diren formazio politiko txikien kasuan, gaindikin oso txiki batek 50.000 euroko zehapen neurrigabea ekar dezakeela, aplikatzeak zaien hauteskunde-gasturako mugaren ondorioz.

Horregatik guztiagatik, proposatzen da aldatzea bai Hauteskundearen Araubide Orokorri buruzko ekainaren 19ko 5/1985 Lege Organikoaren 193. artikulua bai Alderdi Politikoaren Finantzaketari buruzko uztailaren 4ko 8/2007 Lege Organikoaren 17. bis artikulua, azken horren kasuan kenduz ezarri beharreko gutxieneko zehapena.

1. artikulua. Hauteskundearen Araubide Orokorri buruzko ekainaren 19ko 5/1985 Lege Organikoaren 193. artikuluko 2. apartatuaren testua honako hau izanen da hemendik aurrera:

"2. Udal-hauteskudeetan, hauteskunde-gastuen muga izanen da alderdi, federazio, koalizio edo elkarte bakoitzak bere hautagaitzak aurkezten dituen barrutietako zuzenbideko populazioei dagokien biztanle-muga bider 0,11 euro egitetik ateratzen dena. Barruti bakar batean aurkezten diren alderdien edo hauteskunde-elkarteen kasuan, aurreko paragrafoan adierazitako hauteskunde-gastuen muga ezin izanen da 2.500 euro baino gutxiagokoa izan. Baldin eta alderdi edo elkarte horiek Estatuaren diru-laguntzak jasotzeko exigitutako baldintzetara iristen badira, hauteskunde-gastuaren muga ezin izanen da izan diruz lagundu daitekeen zenbatekoa baino txikiagoa. Probintzia

bakoitzeko, hauteskudeetan gutxienez ere biztanle eskubidedunen 100eko 50ean aurkezten direnek beste 150.301,11 euro gastatzen ahal izanen dituzte baldintza hori betetzen duten probintzietako bakoitzeko".

2. artikulua. 1. Alderdi Politikoaren Finantzaketari buruzko uztailaren 4ko 8/2007 Lege Organikoaren 17. bis artikulua lehena apartatuaren azken paragrafoaren testua honako hau izanen da hemendik aurrera:

"a) apartatuan aurreikusitako zehapenak ez dira inolaz ere izanen berrogeita hamar mila euro baino gutxiagokoak".

2. Alderdi Politikoaren Finantzaketari buruzko uztailaren 4ko 8/2007 Lege Organikoaren 17. bis artikulua bigarren apartatuaren b) letraren testua honako hau izanen da hemendik aurrera:

"b) 17. artikulua bigarren apartatuaren b) letran aurreikusitako arau-hausteen kasuan, egindako gastu-gaindikinare halako bitik halako bostera bitarteko zenbatekoa duen zehapena".

3. Alderdi Politikoaren Finantzaketari buruzko uztailaren 4ko 8/2007 Lege Organikoaren 17. bis artikulua hirugarren apartatuaren b) letraren testua honako hau izanen da hemendik aurrera:

"b) Hirugarren apartatuaren b) letran aurreikusitako arau-hausteen kasuan, egindako gastu-gaindikinare halako bitik halako bostera bitarteko zenbatekoa duen zehapena".

Azken xedapena. Indarra hartzea.

Lege hau Estatuko Aldizkari Ofizialean argitaratzen den egunaren biharamunean sartuko da indarrean.

F saila:
GALDERAK

Galdera, IAT egin behar duten ibilgailuek pairatzen dituzten ilarei buruzkoa.

FORU DIPUTAZIOAREN ERANTZUNA

Legebiltzarreko Erregelamenduko 114.1 artikuluan ezarritakoa betez, agintzen dut Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin Carlos García Adanero jaunak egindako galderaren erantzuna, Foru Diputazioak emana, IAT egin behar duten ibilgailuek pairatzen dituzten ilarei buruzkoa. Galdera 2018ko irailaren 14ko 110. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitaratu zen.

Iruñean, 2018ko urriaren 15ean

Lehendakaria: Ainhoa Aznárez Igarza

ERANTZUNA

Unión del Pueblo Navarro (UPN) talde parlamentarioari atxikitako foru parlamentari Carlos García Adanero jaunak idatziz erantzuteko (9-18/PES-00178) galdera egin du IAT guneetan gertatu diren pilaketei buruz. Hona Garapen Ekonomikorako kontseilariaren erantzuna:

Aurrekariak eta arau-egoera

Azaroaren 9ko 262/1989 Foru Dekretuaren bidez arautzen da Nafarroako Foru Komunitatean ibilgailuen ikuskaritza teknikoaren zerbitzu publikoa. Era berean, irailaren 13ko 272/1989 Foru Dekretuaren bidez zerbitzu horren baldintzak garatu ziren; dekretu horretan, Nafarroako Foru Komunitateko Ibilgailuen Ikuskaritza Teknikorako zerbitzuaren administrazio kontzesioak emateko antolamenduaren eta araubide juridikoaren erregelamendua onetsi zen, eta erkidego honetarako eremu geografikoen araberrako emakida administratiboko araubide bat ezarri zen.

Nafarroan, zerbitzua bi enpresa emakidadunek ematen dute, 8 guneetan banaturik:

TUV Rheinland Navarra: Iruña, Arbizu, Doneztebe.

Revisiones de Navarra: Noain, Tuter, Lizarra, Azkoien eta Zangoza.

2018ko maiatzaren 20an IAT zerbitzuari buruzko errege dekretu berriak hartu zuen indarra: urriaren 23ko 920/2017 Errege Dekretua da, ibilgailuen azterketa tekniko arautu eta 224/2008 Errege Dekretua indarririk gabe uzten duena. Honako alderdi hauek ukitzen edo aldatzen ditu:

- Azterketa teknikoetarako daten eta maiztasunen aldaketa (6. artikulua. Aldizkako azterketa teknikoen data eta maiztasuna):

5. Aldizkako azterketa teknikoen balio-aldia lortuko da azterketaren emaitza aldekoa izan den datari gehituz artikulua honetan adierazitako maiztasuna. Hala eta guztiz ere, data hori aurreko azterketaren balio-aldia amaitu baino lehenagoko 30 egun naturaletan sartzen bada, balio-aldia lortuko da dagokion maiztasuna gehituz balio-aldia amaitzen deneko datari.

- IAT guneen baldintza berriak (14. artikulua. IAT guneen baldintzak):

IAT guneek UNE-EN ISO/IEC 17020 araua egiaztagiria edukiko dute, ibilgailuen azterketa teknikoan hirugarren alde baten ikuskatze-erakunde gisa. Egiaztagiri hori Egiaztatze Erakunde Nazionalak emanen du, errege dekretuan zehaztutako baldintzen arabera.

Arau horri dagokionez, aipa daiteke ezarritako baldintza horrek nahitaez ekarri duela ekipoen arteko konektibitatea egotea, bai eta azterketa bitartean datuak blokeatzea ere. Horrek ekarri du azterketarako ekipoak eta ikuskatzaileak araudi berriaren eta ekipo berrien arabera egokitu behar izatea.

Horrekin, ibilgailu bakoitzerako azterketa-denbora handitu da, eta horrek, beraz, eragina izan du azterketa egiten zaien ibilgailuen kopuruan eta azterketa horiek egiteko behar diren baliabideetan.

• IAT guneek zein haien teknikariek bete beharreko baldintza berriak, batez ere trebakuntza-baldintzak, VI. eranskinean ezarritakoak izanen dira:

- Ikuskatzaileen gaitasuneko, trebakuntzako eta ziurtapeneko gutxieneko baldintzak.
- Zuzendari teknikoen eginkizunak.

Baldintza berri horiek prestakuntza-aldi batzuk eta prestakuntza-zentroen baldintza tekniko batzuk eskatzen dituzte; izan ere, errege dekretuak indarra hartu arte, halakoak ministerioaren hainbat lantaldetan aztertzen ari ziren, administrazio eskudun guztien artean irizpideak bateratzeko.

920/2017 Errege Dekretua indarrean sartu ondorengo hasierako egoera

Azalduakoa kontuan hartuta, eta errege dekretuak indarra aurretik egindako ahaleginak eta emakidadunen erantzuleekin egindako plangintza-bilerak gorabehera, IAT guneetan halako egoera berezi bat gertatu da, zeina udako oporraldiarekin batera tokatu baita, garai horretan izaten baita ibilgailu kopuru handiena, eta, gainera, gertatu da erkidego mugakideetan hitzordu bidezko sistema ezarri dela azterketen portzentaje handi baterako (% 70 bitarte). Bada, horrek guztiak berekin ekarri du Nafarroan ibilgailuaren azterketa teknikoa egin ahal izateko itxaron-denborak nabarmen luzatzea.

Egindako jarduerak

Hala eta guztiz ere, egoera hori arintzeko, eta errege dekretu berrira egokitzeko aldiari, Industriaren, Energiaren eta Berrikuntzaren Zuzendaritza Nagusiak eta enpresa emakidadunek –Tüv Rheinland Ibérica SA eta Revisiones Navarra SA– zenbait ekintza abiarazi dituzte; honako hauek, hain zuzen:

Industriaren, Energiaren eta Berrikuntzaren Zuzendaritza Nagusia:

• Tüv Rheinland Ibérica SAri eta Revisiones Navarra SAri baimena eman zaie azterketa-linea berriak zerbitzuan jartzeko Mercairuña, Noain eta Tuterako guneetan.

• Tüv Rheinland Ibérica SAri eta Revisiones Navarra SAri baimena eman zaie ikuskatzaileek txosten teknikoetarako (IT) idatzoharrak egiteko eta haiek sinatzeko, bai eta ibilgailuaren edo atoiaren fitxa teknikoak egiteko ere (TIT), enpresa horiek Nafarroako Foru Komunitateak dauzkaten IAT guneetan egindako aldizkako azterketei dagozkienak.

3104 IAT gunea, Mercairuña (Tüv Rheinland Ibérica S.A):

• Plantilla iraunkorrean 16 ikuskatzaile daude. Ekainean, uztailean eta abuztuan beste bi ikuskatzaile jarri ziren hilabete bakoitzean. Sartu diren ikuskatzaile horietatik, gutxienez ere lau lanpostu iraunkorrak izanen dira.

• Laugarren linea bat jarri da abian ibilgailuen lehenengo azterketak egiteko. Laugarren linea horrek bigarren azterketak egiten zituen, baina laugarren linea produktibo gisa gaituko da. Ekintza hori abuztuaren 20an jarri zen martxan.

• Aldez aurretiko hitzordu-zerbitzua ezarri da. Beren azterketa aldez aurreko hitzordu bidez kudeatzen duten ibilgailuek azterketa egiteko beren kudeaketa propioa edukitzen dute, eta itxaronaldi nabarmen laburragoa, eta horrek, gainera, eragina izaten du hitzordurik gabe joaten diren gainerako ibilgailuen itxaronaldietan, horiek ere nabarmen laburtzen baitira. Aldez aurretiko hitzordua abuztuaren 20tik aurrera dago indarrean. 948 30 35 86 telefonoan edo honako webgunearen bidez eskatzen da:

https://www.tuv.com/es/spain/cita_previa_itv/cita-previa-itv.jsp?vicld=16

• IAT gunea irekitzeko aldiak behin-behinekoz luzatu dira, ahal den ibilgailu gehien hartu ahal izateko; hain zuzen, gunera egunero joaten diren ibilgailu guztiak hartu ahal izateko, baita itxiera-ordutegitik harago ere.

3103 IAT gunea, Noain (Revisiones de Navarra SA):

• Plantilla iraunkorrean 13 ikuskatzaile daude. Ekainean, uztailean eta abuztuan beste bi ikuskatzaile jarri ziren hilabete bakoitzean, irailean beste bat jarri da eta geroago beste bat sartuko da. Gainera, hiru ingeniari sartu dira Noain, Zangoza eta Lizarrako guneetan, eta horrek berekin ekarriko du Noaingo gaitasun teknikoa handiagoa izatea. Halaber, beste bi pertsona sartu dira arlo administratiboan.

• Ikuskatze-faseak berrantolatu dira, eta gasen azterketa amaieran jarri da, ibilgailuak egonkor daudela eta errepikapenak saihestuz.

• Azterketak egiteko laugarren linea jarri da abian, 2018-08-28an eta bosgarrena, berriz, 2018-09-24an. Halaber, horretaz gainera beste linea bat zabalduko da Tuteran 2018-10-01erako, eta gune horrek Noaingoan eragin txikia badu ere, eragin positiboa edukiko du hegoaldean eta lurralde mugakideetan.

- Aldez aurretiko hitzordu-zerbitzua ezarri da irailaren 11tik aurrera; horrekin soilik bigarren azterketak eta aldez aurretiko hitzordua dutenak eginen dira.
<http://www.revisionesdenavarra.com/nuevo-servicio-de-cita-online/>

- Ibilgailuen barne-zirkulazioa birdiseinatu da, azterketetarako bost lineei egokitzeko. Neurri horrek, zeina jada ezarrita baitago, eragin positiboa du ibilgailuen fluxuan, baita gaur egungo lau lineekin ere. Linea berriak ezartzen direnean, ibilgailuen barne-fluxua jada zuzen bideratuta egonen da.

- IAT gunea irekitzeko aldiak behin-behinekoz luzatu dira, ahal den ibilgailu gehien hartu ahal izateko; hain zuzen, gunera egunero joaten diren ibilgailu guztiak hartu ahal izateko, baita itxiera-ordutegitik harago ere. Ordutegi horiek modu iraunkorrean luzatzeko modua aztertzen ari da.

Honaino araudi berria indarrean sartu denetik egin dena. Oraindik ere, honako ekintza hauek gelditzen dira egiteko:

Egiteko gelditu diren ekintzak

3104 IAT gunea, Mercairuña (Tüv Rheinland Ibérica S.A):

- Aldez aurretiko hitzordua denboran onartua izateko behar beste luzatzeko kasuan, aldez aurretiko hitzordua bigarren lineara eta, gero, gainerakoetara hedatuko da.

- Urriaren 1etik aurrera, neguko ordutegiari ekinen zaio berriz: 8:00etatik 17:15era izatetik 7:45etik 20:15era izatera pasatuko da.

3103 IAT gunea, Noain (Revisiones de Navarra SA):

- Aldez aurretiko hitzordua denboran onartua izateko behar beste luzatzeko kasuan, aldez aurretiko hitzordua bigarren lineara eta, gero, gainerakoetara hedatuko da.

- Aldizkakoak ez diren azterketak emakidadun horren gune guztietan eginen dira, eta horrek Noingo gaitasun tekniko eta azterketak egitekoa arinduko du.

- Urritik aurrera, euste-konponbide baten bidez, ordutegi jarraitua ezarriko da, eta ez da itxiko 13:45etik 15:00etara. Horrek jarraitasuna eman dio zerbitzuari, eta saihestuko du goiz hasieran gertatzen den pilaketa. Konponbide hori behin betikoa izanen da azarotik aurrera.

Ondorioa

Azterketak egiteko gaitasuna nabarmen handitu da, eta Iruñerriko bi guneetan sei linea izatetik bederatzi linea izatera pasatu da (bederatzigarrena irailaren amaieran hasiko da zerbitzua ematen Noainen).

Lineez gainera, proportzioan handitu dira haie tarako behar diren baliabideak. Horrek guztiak eta gainerako ekintza gehigarriek beraiekin ekarri dute eskualdeko aztertze-gaitasuna lehengoaren bi halako izatea, eta horrek araudi-aldaketak ekarri duen zama hartzeko modua ematen du.

Azterketa egitera joaten diren ibilgailu guztiak artatzen dira. Ibilgailu guztiak aztertze gaitasunik badago.

Bi guneetan lanaldiaren hasieran gertatzen da arazorik handiena (orain dela pare bat hilabete arazoa lanaldi guztian zehar egoten zen, ez soilik hasieran). Historikoki, azterketen goruneak 10:00etatik 12:00etara eta 16:00etatik 18:00etara gertatzen ziren.

Halako alarma bat sortu da araudi-aldaketaren ondorioz, IAT guneetan hasieran izandako arazoen eraginez, eta orain eguneko ibilgailu guztien % 20 gunea ireki aurretik joaten dira. Horrek pilaketa bat eragiten du hasieran, lehenengo orduetan zehar arintzen joaten dena, eta lanaldiaren gainerakoan pilaketarik ez dago.

Gizarteari helarazi beharreko mezua indartuko da, alegia, IAT gunera lanaldiaren hasieran joatea eta bertan itxaroten egitea ez dela azterketa eginga edukitzeko konponbidea. Aldez aurretiko hitzorduez baliatu beharra dago, edo, bestela, bisitak mailakatu behar dira.

Gaur egun, eta ezarritako neurrien ondoren, egiatzatu da bi IAT guneetan itxaron-denborak nabarmen gutxitu direla, une jakin batzuetan izan ezik; halere, astero bilerak eta hartu-emanak izaten dira emakidadunen arduradunekin, hobekuntza jarraituko prozesu batean lan egiten jarraitzeko.

Hori guztia jakinarazten dizut, Nafarroako Parlamentuko Erregelamenduaren 194. artikulua betez.

Iruñean, 2018ko urriaren 15ean

Garapen Ekonomikorako kontseilaria: Manu Ayerdi Olaiola